

СМ 229

ИСТОРИЯ НА ЖУРНАЛИСТИКАТА

Приета: прот.3 от 24 юни 2014 г.

Лектор: проф. дфн Калина Лукова

АНОТАЦИЯ

Лекционният курс включва два модула:

1. История на българската журналистика от нейното възникване до началото на 90-те години на XX век. Проследява се развитието на възрожденската и следосвобожденската ни журналистика през XIX век, като се акцентира върху: основни издания и техните жанрови, тематични и стилистични особености; свръхфункциите на българската възрожденска журналистика и нейното въздействие като "медийна" революция; правния режим на печата и полемиките за свободата на словото; публицистичното майсторство и "ефекта" на личностите. Българската журналистика от началото на XX век до 90-те години на XX век се разглежда в модерния европейски контекст, като се търси съотношението между европейските модели и националната специфика.

2. История на чуждестранната журналистика от нейното възникване до съвременността.

Проследява се развитието на английската, френската, немската, руската и на американската журналистика в сферата на печата и на електронните медии. Акцентира се върху специфични национални тенденции в развитието на европейската и американската журналистика, и във връзка със структурата на медийното пространство през XVIII, XIX и XX век: типологии в журналистиката и модели на журналистическо писане; жанрови и стилови трансформации; профил и функции на основни издания; представяне на индивидуални журналистически почерци; характерни прояви на радиото и телевизията, медийни и мултимедийни корпорации.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Лекционният курс има за задача да запознае студентите с историята на българската и на чуждестранната журналистика през съответните периоди; да въведе специфичен терминологичен език; да представи и анализира в практически аспект творчеството на най-известните публицисти и журналисти; да открие влиянието на европейските и американските медии върху българските. По-конкретно, студентите трябва:

- да характеризират отделните периоди в историята на българската журналистика и на чуждестранната журналистика чрез съответните издания и автори; да се ориентират в трансформационните процеси в журналистиката и в нейното типологизиране;
- да владеят необходимия терминологичен език за анализ на вестник или списание, следвайки модела: исторически контекст, жанрове, проблематика, коментар;
- да се запознаят с творчеството на известни български и чуждестранни журналисти.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината История на журналистиката е във връзка с дисциплините Прес журналистика и Съвременна журналистика.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Журналистика	Задължителна	6	60			60	30		30	
Журналистика и връзки с обществеността	Задължителна	4	40			40	20		20	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

I. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ЖУРНАЛИСТИКА

Тема 1. Периодизация на българската журналистика. Периодизационни ориентири. Особенности на периодите. Българската журналистика през Възраждането. Първи списания и вестници. **К. Фотинов** и **И Богоров** като публицисти и журналисти.

Тема 2. **Г.С.Раковски**- публицистична и журналистическа дейност: “Дунавски лебед”, “Будущност”, “Бранител”, “Българска старина”. Приносни моменти.

Тема 3 **Петко Р. Славейков**- вестници и списания. Проблематика и жанрове. Журналистическо майсторство.

Тема 4. **Любен Каравелов**. Първи журналистически прояви. Революционните вестници “Свобода” и “Независимост”- статии. Фейлетонният цикъл “Знаеш ли ти кои сме?” Каравеловият език и стил. Списание “Знание”- еволюционистки и просветителски идеи. Журналистическата дейност на Каравелов след 1876 г

Тема 5. **Христо Ботев** като публицист и журналист. Ранни прояви. Сътрудничество в “Свобода” и “Независимост”. “Дума на българските емигранти”- програма и проблематика. “Будилник” като “сатирически и юмористически” вестник. Фейлетони-публицистично майсторство. Вестник “Знаме”- програма и проблематика. Публицистични жанрове. “Нова България”- журналистиката като “медийна” революция. Статиите и фейлетоните на Ботев- образци в публицистиката. Силово и езиково своеобразие.

Тема 6. Българската журналистика от 1878 до 1885 г. Консервативен и либерален печат в Княжество България: “Витоша”, “Български глас”, “Целокупна България”, “Независимост”. Журналистиката на **Стефан Стамболов** - жанрови и стилови особености

Тема 7. Развитие на консервативния и либералния печат в Източна Румелия: “Марица”. Южна България”, “Борба”. Журналистическото и публицистично майсторство на **Захари Стоянов**. Традицията на Каравелов и новаторството на З. Стоянов. **Иван Вазов** като журналист.

Тема 8. Начало на “жълтия” печат в България. “Жълтата” преса – произход и жанрова характеристика. Вестниците “Отзив”, “Вечерна поща”, “Дневник” – печат на сензационния. Жанрология и стилистика. Понятието “Репортерска борса” и манипулирането на читателския вкус..

Тема 9. Българският печат в началото на ХХ век. “Законът за Особата” от 1904 г. Вестник “Мир” в първото десетилетие на ХХ век – българският “Таймс”. Първият вестникарски тръст – вестниците “Дневник” и “Утро”. Печатът и Македония. Вестник “Дело” – **Пейо Яворов** като журналист.

Тема 10. Печатът през войните. Балканската война и нейното отразяване във вестник “Зора”. Вестниците през Първата световна война – “Камбана”, “Заря”, “Балкански сговор”.

Гражданската война и печатът / 1923-1925 /. Буржоазният печат след Деветоюнския преврат и Септемврийското въстание – “Сговор”, “Демократически сговор”, “Свободна реч”. Земеделският печат по време на въстанието.. Списанията “Пламък” на **Гео Милев** и “Ведрина” на **Антон Страшимиров**.

Специфика на печата през Втората световна война. Правителствени официози: “Зора”, “Утро”, “Дневник”, “Слово”. Опозиционни издания – “Заря”, “Дъга”, “Мир”.

Тема 11. Печатът след 9.IX.1944 г. Ликвидиране на буржоазния печат – “Слово”, “Мир”. Полемии между казионния и опозиционния печат. Ликвидиране на опозиционните вестници – “Народно земеделско знаме”, “Свободен народ”, “Знаме”, “Радикал”.

Тема 12. Догматично развитие на печата в периода 1948 – 1990 г. Вестниците “Работническо дело”, “Земеделско знаме”, “Отечествен фронт”. Литературен печат – вестник “Литературен фронт”, сп. “Септември”, сп. “Пламък”, сп. “Литературна мисъл”. Вестник “Народна култура”.

Тема 13. Закон за демонополизацията на СМИ от 1990 г. Възстановяване на многопартийната система и нарастване на периодичните издания: “Демокрация”, “Дума”, “Век 21”, “Знаме”, “Народно земеделско знаме”. Развитие на масовия печат: “Труд”, “24 часа”. Частни периодични издания.

II. ИСТОРИЯ НА ЧУЖДЕСТРАННАТА ЖУРНАЛИСТИКА

Тема 1. Английска журналистика

Начало на английския печат – 1622 г. Първи вестници през XVII век.

Английският печат през XVIII век. Първи ежедневници. „Седмичните хронисти” и техните издания. Развитие на буржоазния печат: вестниците „Морнинг кроникъл” и „Таймс”.

Английският печат през XIX век – навлизане на икономическа и социална проблематика: вестник „Дейли нюз”, списанията „Икономист”, „Спектейтър”, „Пънч”.

Създаване на телеграфната агенция Ройтерс – 1851 г.

Евтин масов печат („пени прес”): сп. „Пени мегъзин”, „пени вестници” – „Дейли телеграф”. Начало на „жълтия” печат в Англия: в. „Дейли мейл” на Алфред Хърмсуърт, лорд Нордклиф – 1896 г., в. „Дейли експрес” на Артър Пирсън.

Развитие на английския печат през XX век. Вестникарски тръстове.

„Качествената” преса в Лондон” – вестниците „Таймс”, „Дейли телеграф енд морнинг пост”, „Гардиън”, „Файненшъл таймс”.

„Масовата” преса в Лондон: вестниците „Дейли мирър”, „Дейли мейл”, „Дейли експрес”, „Сън”, „Ивнинг нюз”, „Ивнинг стандарт”.

Електронни медии.

Тема 2. Френска журналистика

Начало и развитие на френския печат през XVIII век. Печатът и революцията – Мирабо, Марат.

Масов буржоазен печат през XIX век: Емил дьо Жирарден („пени прес”), Аман Дютак, Жул Жанин. Първа информационна агенция на Шарл Хавас.

„Индивидуална” журналистика – Анри Виймесан и Полидор Мило. Вестниците „Фигаро” и „Льо Тан”.

Френският печат през XX век. „Петте големи вестника” на Париж до Втората световна война: „Льо пти журнал”, „Льо пти паризиен”, „Льо матен”, „Леко дьо Пари”, „Льо журнал”.

Следвоенният печат и актуалното му значение: вестниците „Льо монд”, „Фигаро”, „Франс соар”, „Експрес” и др.

Поява и развитие на електронните медии.

Тема 3. Журналистиката в Германия.

Първи печатни издания през 1609 г. „Реласион“ и „Авизо“. **„Столетие на списанието“ (1680 – 1789)** – жанрова специфика.

Развитие на буржоазния печат през XIX век: „Лайпцигер алгемайне цайтунг“, „Дойче алгемайне цайтунг“ и др. **Печатът в Германия през XX век.** Фашистки печат. „Закон за ръководство на печата“. Седмичникът „Дас Райх“.

Печатът след Втората световна война: вестниците „Билд цайтунг“, „Ди велт“, сп. „Дер Шпигел“ и др. Електронните медии в Германия

Тема 4 . Журналистиката в Русия.

Възникване и развитие на руския печат през XVIII век. Вестник „Ведомости“ – 1702 г.

Развитие на руския печат през XIX и началото на XX век. Масова и качествена преса. Вестник „Русское слово“ като масов информационен вестник .

Тоталитарният печат след 1917 г. Режим на цензура и пропагандни функции на пресата. Вестник „Известия“ .

Дисидентски издания през 80-те години на XX век.

Постсъветски печат. 1990 г. – отменя се цензурата и се приема нов Закон за печата.

Булевардна и таблоидна преса. Първи частен вестник „Комерсант“.

Електронните медии и крупният бизнес в Русия.

Тема 5. Журналистиката в САЩ – начало и развитие до XX век.

Начало на американския печат – 1690 г. Първи вестници: „Пъблик акърсенс“, „Бостън нюз летърс“, „Бостън газет“. Развитие на печата през XVIII век: вестниците „Ню Йорк уикли джърнал“, „Пенсилвания газет“, „Масачузетс спай“. Печатът и войната за независимост. Вестник „Сън“ – „пени прес“.

Американският печат през XIX век и в началото на XX ВЕК.

Специфика на печата в периода 1800 – 1883 г.

Развитие на модерната градска преса през 1883 – 1933 г. Медийните империи на Пулицър и Хърст. Профил на Пулицаровия вестник: „Поуст диспач“, „Ню Йорк уърлд“, „Ивнинг уърлд“, „Сънди уърлд“ и началото на „жълтата“ журналистика. Техники на „жълтата“ преса.

Издания на Уилям Хърст: „Ню Йорк джърнал“ – медийни техники

Персонална журналистика: Едуин Годкин („Ивнинг поуст“), Хенри Реймънд („Ню Йорк таймс“) и др.

Печатът в началото на XX век. Школата на „макрейкърите“ – сп. „Маклуърс“ и първите журналистически разследвания

Авторитетна преса: вестниците „Ню Йорк таймс“, „Ню Йорк уърлд“.

Таблоидна преса („джаз журналистика“) – характеристики. Таблоидите „Дейли нюз“, „Дейли график“.

Развитие на списанието през 20-те и 30-те години на XX век: „Тайм“, „Форчън“, „Лайф“, „Нюзуик“, „Рийдърс дайджест“, „Ню йоркър“, „Пънч“.

Тема 6 . Журналистиката в САЩ през XX и началото на XXI век

Американският печат в периода 1933-1963г.

Интерпретативна журналистика – интерпретативен репортаж, персонализирана коментарна рубрика. Журналистът Ърнест Хемингуей.

. Американският печат в периода 1963-1982 г.

Алтернативна (ъндърграунд) преса: в. „Вилидж войс”, в. „Вашингтон фрий прес”, сп. „Ролинг стоун”.

Разследваща журналистика. Журналистически разследвания – аферата „Уотъргейт”.

Нова журналистика. Характерни особености и жанрови трансформации. Творчеството на Том Улф, Норман Мейлър, Гей Талийз, Труман Капоти, Джими Бреслин.

Американският печат в края на XX век. Основни тенденции. Конкуренцията преса-телевизия. Водещи издания: „Ню Йорк таймс”, „Вашингтон поуст”, „Лос Анжелис таймс”, „Уолстрийт джърнал”, „Крисчън сайънс монитор”, „Ю ес ей тудей”. Мултимедийни корпорации – Рупърт Мърдок. Нови предизвикателства – онлайн журналистика, уебсайтове, блогъри.

Поява на електронните медии.

Развитие на радиожурналистиката – национални радиомрежи. Профилизация на радиостанциите в края на XX век.

Телевизионна журналистика. Телевизионни мрежи – Си Би Ес, Ен Би Си, Ей Би Си. Доминанция на телевизионния репортаж през 60-те години на XX век. Телевизионната журналистика в края на XX век. Кабелно-сателитни мрежи – Си Ен Ен. Комерсализация на телевизионните мрежи. Новините като шоу.

САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

1. Студентите се допускат до изпит след изготвяне на курсова работа: представяне на изследователски текст върху проблеми от историята на българската и на чуждестранната журналистика (издания, журналисти, медии). Курсовите работи се защитават, придружени от Power Point презентация. Най-добрите се включват в електронния курс на дисциплината, качен на платформата MOODLE, и се използват като интерактивни модели на обучение.

2. Коментар по актуален проблем – в електронен вид. Файлът се качва в платформата MOODLE, рецензира се и се оценява от преподавателя.

2. Финален тест.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

1. Методи за текущо оценяване – интерактивни задачи, финален тест, курсова работа.

2. Семестриален изпит – писмен.

3. Формиране на крайната оценка – тест + коментар (20%) + курсова работа /30%/ + семестриален изпит (50%).

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1 Аш, Тимоти. Свободният свят. Америка, Европа и изненадващото бъдеще на Запада. С., 2004;

2. Арлен, М. Бележки върху новата журналистика. // *Литературата*, София: УИ „Св. Климент Охридски”, 2008, №4, 7-22.

3. Борисова, Е. Жанрове в медиите, УИ „Епископ К. Преславски”, 2007.

4. Боршуков, Георги. История на българската журналистика 1844-1885. С., 2003.

5. Бондиков, В. Манипулация и социална комуникация . С., 2009.

6. Вернер, М. Репортаж и фичър. // *Граматика на журналистиката*. Под ред. на Т. Абазов. София: УИ „Св. Климент Охридски”, 2008, 54-76.

7. Дееничина, Мария. Между фанфарите и заклинанията : Тоталитарният модел на българската журналистика 1956-1989 година София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2008
8. Добрева, Е. Аспекти на медийната реалност. Ш., 2011.
9. Добрева, Е. Толерантност, нетолерантност и нулева толерантност в съвременния български печат : Критически лингвосемиотичен анализ. Фабер, 2009.
10. Гецов, Антон. По следите на скрития смисъл : Предпоставки и инструменти за скрито манипулативно въздействие в дискурса на българската популярна преса., В. Търново, 2009.
- 11.Златева, Минка. Мостове към консенсуса. Пъблик рилейшънс, журналистика и медии.С., 2008.
12. Константинова, Здравка. Държавност преди държавата. Свръхфункции на българската възрожденска журналистика. С., 2000.
13. Кузнецов И. В. (История отечественной журналистики (1917—2000), Москва, Флинта, Наука; 2006.
14. Лукова, Калина. Литературните сюжети на печата. Издателство"Фабер", 2008.
- 15.Лукова, Калина. Журналистът Пейо Яворов: посвещаване на поезията в журналистика.- В: Годишник на БСУ, 2009, т.ХХI, 163 -171. .
- 16.Лукова, К. Журналистът Симеон Радев – законодател на жанра и стила в началото на ХХ век – В: Годишник на БСУ, 2010 т. ХХIII, 139-144
17. Лукова, Калина. Публицистика и литература-проблемът за граничността.- В: Годишник на БСУ, 2008, т.ХIХ, 35 -41.
- 18.Лули, Джак. Новини на деня, вечни истории. Митологичната роля на журналистиката.С., 2003;
- 19.Мартинес, Т. Елой. Журналистика и разказ: предизвикателства за ХХI век // *Литературата*, София: УИ „Св.Климент Охридски”, 2008, № 4, 43-58.
- 20.Обама, Б. Дързостта на надеждата. С., 2008.;
- 21..Панайотов, Филип. Вестници и вестникари. Книга за българския печат.С., 2008.
22. Петров, Милко. Америка. Социалният тропик. С., 2010;
23. Пешева, М. и колектив. Думите на медийния преход. „Фабер”, 2010.
- 24.. Публицистичният текст в обучението на студенти от специалност Журналистика. Сборник статии на БСУ./ съст. К. Лукова/ . Б., 2009.
25. Сборник, Медии, комуникация, общество, УИ „Св. Кл. Охридски”, 2009.
26. Сборник Медиите в Централна и Източна Европа след 1989. Състав. Венко Кънев, София : Монд дипломатик, 2009 .
27. Стайнфийлд, Т. Мястото на литературата в медиите в края на стария и началото на новия век. // *Литературата*, София: УИ „Св. Климент Охридски”, 2008, №.4, 23-30.
28. Стойков, Л. Култура и медии, УИ „Св. Кл. Охридски”.2007.
29. Стойкова, Р. Словото на омразата : Теория и практика. София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2008.
30. Сол, Джон Ралстън. Крахът на глобализма : И повторното изобретяване на света . С., 2009.
31. Тодоров, П. Медиите в кризата и кризата в медиите. С., 2007.
32. Тофлър, Алвин и Хайди Тофлър. Революционното богатство. С., 2007.
- 33..Улф, Т. Нова журналистика.// *Граматика на журналистиката*. Под ред. на Т. Абазов. София: УИ „Св. Климент Охридски”, 2008, 180-232.
34. Харкъл, Т. Журналистиката: принципи и практика, Слънце, 2009.
35. Фрийдман, Т. Светът е плосък. Кратка история на ХХI век. С., 2006.

СМ 229

ИСТОРИЯ НА ЖУРНАЛИСТИКАТА

Лектор: проф.дфн Калина Лукова

История на българската журналистика

1. Първи списания и вестници до Освобождението. К. Фотинов, И. Богоров като публицисти и журналисти.
2. Журналистиката на Георги С. Раковски.
3. Журналистиката на Петко Р. Славейков.
4. Журналистиката на Любен Каравелов.
5. Журналистиката на Христо Ботев.
6. Развитие на печата в Княжество България.
7. Развитие на печата в Източна Румелия.
8. „Жълтата преса“ в България.
9. Печатът в началото на ХХ век. Вестник „Мир“
10. Печатът през войните.
11. Ликвидиране на буржоазния печат след 9.IX.1944 г.
12. Догматичният печат в периода 1948 – 1990 г.

История на чуждестранната журналистика

1. Начало на английския печат. Първи вестници през XVII век. Английският печат през XVIII век. Първи ежедневници. „Седмичните хронисти“ и техните издания. Борба за парламентарен печат. Развитие на буржоазния печат.
2. Английският печат през XIX век – навлизане на икономическа и социална проблематика. Евтин масов печат („пени прес“). Начало на „жълтия“ печат в Англия.
3. Развитие на английския печат през ХХ век. „Качествената“ преса и „масовата“ преса в Лондон.“
4. Начало и развитие на френския печат през XVIII век. Печатът и революцията.. Масов буржоазен печат във Франция през XIX век. „Индивидуална“ журналистика.
5. Френският печат през ХХ век. „Петте големи вестника“ на Париж до Втората световна война. Следвоенният печат и актуалното му значение.
6. Първи печатни издания в Германия. „Столетие на списанието“ в Германия – жанрова специфика.. Развитие на буржоазния печат в Германия през XIX век.
7. Печатът в Германия през ХХ век. Фашистки печат. Печатът след Втората световна война.
8. Основни тенденции в развитието на руския печат. Електронни медии.

9. Начало на американския печат. Развитие на печата през XVIII век. Печатът и войната за независимост. Американският печат през XIX век и в началото на XX ВЕК. Специфика на печата в периода 1800 – 1883 г. Развитие на модерната градска преса през 1883 – 1933 г.
10. Медийните империи на Пулицър и Хърст. Профил на Пулицаровия вестник и началото на жълтата журналистика. Техники на жълтата преса. Издания на Уилям Хърст.
11. Персонална журналистика в САЩ.
12. Американският печат в началото на XX век. Школата на „макрейкърите“. Авторитетна преса.
13. Таблоидна преса (джаз журналистика).
14. Развитие на списанието през 20-те и 30-те години на XX век.
15. Американският печат в периода 1933-1963г. Интерпретативна журналистика. . Журналистът Ърнест Хемингуей. Американският печат в периода 1963-1982 г. Алтернативна (ъндърграунд) преса.
16. Нова журналистика. Характерни особености и жанрови трансформации. Творчеството на Том Улф, Норман Мейлър, Гей Талийз, Труман Капот, Джими Бреслин.
17. Американският печат в края на XX век. Основни тенденции.
18. Поява и развитие на електронните медии в САЩ.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Аш, Тимоти. Свободният свят. Америка, Европа и изненадващото бъдеще на Запада. С., 2004;
2. Арлен, М. Бележки върху новата журналистика. // *Литературата*, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2008, №4, 7-22.
3. Борисова, Е. Жанрове в медиите, УИ „Епископ К. Преславски“, 2007.
4. Боршуков, Георги. История на българската журналистика 1844-1885. С., 2003.
5. Вернер, М. Репортаж и фичър. // *Грамматика на журналистиката*. Под ред. на Т. Абазов. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2008, 54-76.
6. Дееничина, Мария. Между фанфарите и заклинанията : Тоталитарният модел на българската журналистика 1956-1989 година София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2008
7. Златева, Минка. Мостове към консенсуса. Пъблик рилейшънс, журналистика и медии. С., 2008.
8. Лукова, Калина. Литературните сюжети на печата. Издателство „Фабер“, 2008.
9. Лукова, Калина. Журналистът Пейо Яворов: посвещаване на поезията в журналистика.- В: Годишник на БСУ, 2009, т. XXI, 163 -171. .
10. Лукова, К. Журналистът Симеон Радев – законодател на жанра и стила в началото на XX век – В: Годишник на БСУ, 2010 т. XXIII, 139-144
11. Лукова, Калина. Публицистика и литература-проблемът за граничността.- В: Годишник на БСУ, 2008, т. XIX, 35 -41.
12. Лули, Джак. Новини на деня, вечни истории. Митологичната роля на журналистиката. С., 2003;
13. Мартинес, Т. Елой. Журналистика и разказ: предизвикателства за XXI век // *Литературата*, София: УИ „Св.Климент Охридски“, 2008, № 4, 43-58.
14. Обама, Б. Дързостта на надеждата. С., 2008.;
15. Панайотов, Филип. Вестници и вестникари. Книга за българския печат. С., 2008.
16. Петров, Милко. Америка. Социалният тропик. С., 2010;
17. Пешева, М. и колектив. Думите на медийния преход. „Фабер“, 2010.
18. Публицистичният текст в обучението на студенти от специалност Журналистика. Сборник статии на БСУ./ съст. К. Лукова/ . Б., 2009.
19. Сборник Медиите в Централна и Източна Европа след 1989. Състав. Венко Кънев, София : Монд дипломатик, 2009 .
20. Стайнфийлд, Т. Мястото на литературата в медиите в края на стария и началото на новия век. // *Литературата*, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2008, №4, 23-30.
22. Тодоров, П. Медиите в кризата и кризата в медиите. С., 2007.
23. Тофлър, Алвин и Хайди Тофлър. Революционното богатство. С., 2007.
24. Улф, Т. Нова журналистика. // *Грамматика на журналистиката*. Под ред. на Т. Абазов. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2008, 180-232.